

A portrait of Jan de Vries, a man with curly brown hair and glasses, wearing a light blue checkered shirt. He is smiling slightly and looking towards the camera. In the background, there is a wooden panel with a painting of a cow and some other figures.

Jan de Vries wil met stierenveiling evenwicht herstellen

'Fokkers zijn oneerlijke handelsverhoudingen zat'

De uitslag van de genomicstest bepaalt tegenwoordig of de aankoop van een jong stiertje wel of niet doorgaat. Daardoor is het voormalige evenwicht tussen de fokker en de afnemende KI volledig verschoven naar de laatste. Om de handelsverhoudingen te herstellen, bedacht Jan de Vries van Diamond Genetics de stierenveiling. Daarbij worden stierenpakketten op internet geveild tegen verplichte afname.

„Vroeger had je een stier en alles was bekend. De koper en de verkoper wisten evenveel, er was een evenwicht. De verkopende boer wist doorgaans meer van de koefamilie achter het jonge stiertje en de koper meer van de achtergronden van de vaderlijn. Met de komst van genomics is het evenwicht weg”, aldus Jan de Vries van Diamond Genetics in Zwolle. „Het is net als dat ik een keuringskoe koop onder de voorwaarde dat ze wint. Wint ze niet, dan gaat de koop niet door.”

Vrijgeven techniek

De Vries geeft aan dat de fokkers de oneerlijke handelsverhoudingen zat worden. Het is namelijk ook niet zo dat een veefokker zijn stiertje op genomics kan laten onderzoeken om er vervolgens mee langs de verschillende fokkerijorganisaties te leuren. „Volgens de regels van de zeven belangrijkste Amerikaanse fokkerijorganisaties mag een stier niet op genomics worden getest zolang er geen contract is. Daarnaast worden de uitslagen van de genomicstest vaak niet aan de fokkers beschikbaar gesteld”, aldus De Vries.

Over twee jaar zal de situatie ingrijpend veranderen. In Amerika wordt de genomicstechniek in 2013 vrijgegeven, wat betekent dat een veehouder dan zijn dier kan laten testen en vervolgens een koper kan zoeken. De techniek komt vrij omdat er boerengeld in de techniek is gestoken. „Het vrijkomen van de genomicstechniek kan de positie van de KI bedreigen, ze zien de prijzen waarvoor ze dieren kunnen aankopen oplopen en iedereen kan sperma gaan verkopen.”

Stierenveiling

Vooralsnog hebben de fokkerijorganisaties de macht. Om het evenwicht tussen de koper en de verkoper te herstellen, bedacht Jan de Vries het concept van de stierenveiling. De Vries' bedrijf Diamond Genetics stelt pakketten stieren samen die op het internet worden geveild via de website www.onlinebullsale.com. „Bij voorkeur komen de stieren uit een pakket allemaal bij één fokker vandaan. De pakketten dienen om twee redenen uit meerdere stieren te bestaan. Ten eerste om voor KI-organisaties de kans op een succesvolle stier te verhogen. Ten tweede omdat we een overeenkomst hebben gesloten met het Amerikaanse bedrijf Sexing Technologies. Zij testen de stieren en krijgen daarvoor tegen het gereduceerde tarief van 4.000 euro, de tweede keuze stier uit elk pakket.”

Op het moment dat de stieren worden geveild is er nog geen genomicsuitslag bekend. Pas na de veiling laat Diamond Genetics de stieren op genomics onderzoeken door Sexing Technologies. „Als kopers zelf de beschikking hebben over de test, kunnen ze ook zelf de

stieren op genomics onderzoeken”, aldus De Vries. „Op vrijdag 1 april is de volgende stierenveiling. Potentiële kopers kunnen tot vrijdagmiddag 14.00 uur geld bieden, waarna de klok vijf minuten gaat lopen. Als er dan geen nieuw bod komt, is het pakket eruit en wordt het volgende pakket geveild. Is er wel een hoger bod, dan volgen wederom vijf minuten waarin op het eerste pakket kan worden geboden. Pas als er niet hoger wordt geboden, komt het volgende pakket aan bod. We gaan die middag ongeveer tien pakketten veilen”, aldus De Vries.

Verplichte afname

Veehouders die hun fokmateriaal via de stierenveiling verkopen, zijn verzekerd van handel. Fokkerijorganisaties die via de stierenveiling inkopen doen, verplichten zich namelijk minimaal één stier uit het pakket af te nemen. „Stel je hebt een pakket van vier stieren, stier A, B, C en D. Na de genomicstest blijkt stier A de beste, stier B de tweede, stier C de derde en stier D de minst goede. De koper zal dan stier A kiezen. In het contract dat we met Sexing Technologies hebben, krijgen zij stier B. Vervolgens wordt de koper alle andere stieren uit het pakket aangeboden voor de helft van de prijs betaald voor stier A. Of de KI-organisaties dat doen, zal uiteraard afhangen van de hoogte van de genomicsuitslag.”

De stierenveiling van 1 april is de tweede die wordt georganiseerd. „Op 26 november hielden we de eerste stierenveiling, waarbij de prijzen met een gemiddelde van 8.428 euro alleszins redelijk waren. Zeker voor zo'n nieuw initiatief”, aldus De Vries, die verwacht dat de stierenveiling vanaf 2013, het jaar waarin de genomicstechniek vrijkomt, een vlucht gaat nemen.

Export onder druk

De Vries merkt op dat de gevolgen van de genomicstechniek op dit moment nog niet zijn te overzien. „Door de komst van genomics kan de export naar de traditionele exportmarkten voor sperma wel eens onder

druk komen te staan. Deze landen zonder melkcontrole en bedrijfsinspectie kunnen nu ook stieren krijgen met betrouwbare fokwaardes en hun eigen sperma produceren.”

„Wat je nu dan ook al ziet, is dat bepaalde fokkerijorganisaties en exportmensen helemaal niet zo lovend zijn over genomics. Ze gaan het verhaal aanvallen en dochtergeteste stieren promoten, om zo hun exportpositie in stand te houden”, aldus De Vries. „Wanneer je genomics geteste stieren wilt bekritisieren, zijn er natuurlijk genoeg voorbeelden te noemen. We moeten echter de teleurstellingen met dochtergeteste stieren ook niet vergeten, ook hier zijn zeker genoeg voorbeelden van te noemen.”

Betrouwbaarheid

„Een andere ontwikkeling is dat de KI's proberen hun nucleusbedrijven uit te breiden of zelfs nieuw op te zetten. CRV en CRI breiden hun nucleus uit en Select Sires begint met een nucleus. Zo proberen ze in 2013 minder afhankelijk te zijn van fokkers en zo hun eigen topstieren te kunnen maken”, aldus De Vries, die aangeeft dat de macht in 2013 voor een groot deel komt te liggen bij hoge genomics geteste koeien. „Het wordt interessant om topkoeien te hebben. Dochtergeteste fokstieren produceren kost veel geld, door de komst van genomics is dit niet meer noodzakelijk. Het is daarom voor veehouders en investeerders momenteel interessant om te investeren in top genomics koeien.”

Genomics geteste stieren zijn op dit moment al bijna even betrouwbaar als 'first crop' stieren, oftewel stieren met melkgevende dochters uit de proefperiode. Second crop stieren, stieren met melkgevende dochters uit de fokperiode, zijn qua betrouwbaarheid nog wel onderscheidend. Ook daarin voorziet De Vries echter veranderingen. „Je krijgt straks genomicsstieren die gewoon doorgebruikt worden en zo wordt een veelgebruikte genomicsstier, wanneer de eerste dochters aan de melk komen, direct al vergelijkbaar met een huidige second crop stier.” ■

Meerdere bedrijven

Diamond Genetics is een bedrijf dat embryo's verkoopt en actief is in de internationale stierenhandel, waaronder de stierenveiling. Ook organiseert het bedrijf de Holland Masters Sale, de veiling voorafgaand aan de NRM. Het bedrijf is in gezamenlijk eigendom van Jan de Vries en Lammert Hielema, die samen al meerdere bedrijven opzetten. Zo heeft Diamond Genetics ook vestigingen in Amerika (AMS Genetics) en Frankrijk (Diamond Genetics France).

Een ander bedrijf van De Vries en Hielema is Eurogenes, dat een website voor fokkers beheert en internetveilingen van embryo's en vrouwelijk vee organiseert. Bovendien geeft Eurogenes het Engelstalige fokkersblad Hotspots uit. Ook Eurogenes heeft een Amerikaanse tak, genaamd HolsteinPlaza. Daarnaast is er AI Total, die samenwerkt met KI Service Zuidwest Friesland. AI Total is distributeur van het Canadese Generations en het Spaanse Ascol in Nederland en heeft daarnaast eigen stieren in het buitenland staan. Tenslotte is er het handelsbedrijf HolsteinSelect in Duitsland, dat samenwerkt met fokkerijorganisatie World Wide Sires.